

FILIPINO

PAGBASA AT PAGSULAT SA PILING LARANGAN

(Akademik)

Batayang Aklat sa Filipino
sa Senior High School

Eugene Y. Evasco
Will P. Ortiz

FILIPINO PAGBASA AT PAGSULAT SA PILING LARANGAN

(Akademik)

Batayang Aklat sa Filipino sa Senior High School

**Eugene Y. Evasco
Will P. Ortiz**

Maa May-akda

Mga May-akda

C & E Publishing, Inc.
2017

Nilalaman

Paanyaya sa Akademikong Pagsulat ix

Yunit 1

Mga Praktikal na Sulatin sa Loob at Labas ng Akademikong Larang

Aralin 1 Pagsulat ng Tala sa May-akda o <i>Bionote</i>	2
Aralin 2 Pagsulat ng Abstrak	8
Aralin 3 Pagsulat ng Sintesis at Buod.....	13

Yunit 2

Pagsasanay sa Organisasyong Gawain

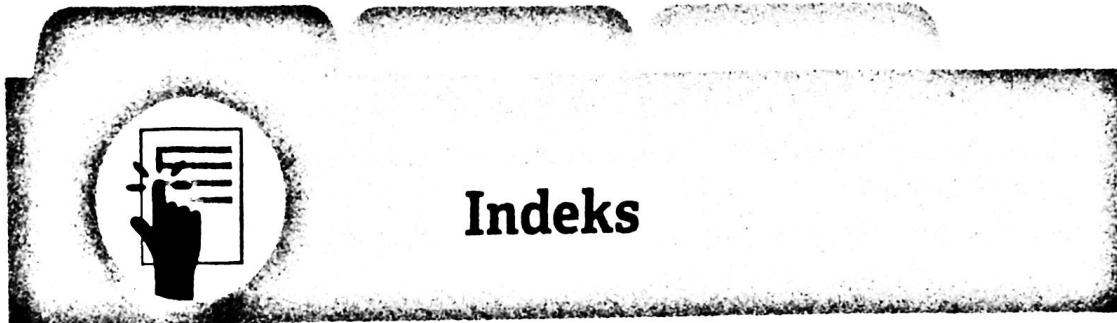
Aralin 1 Pagtala ng Adyenda.....	24
Aralin 2 Pagsulat ng Katitikan.....	30
Aralin 3 Pagsulat ng Panukalang Proyekto.....	39

Yunit 3

Pagsulat ng Iba't Ibang Uri ng Sanaysay

Aralin 1 Pagsulat ng Talumpati	60
Aralin 2 Pagsulat ng Posisyong Papel.....	73
Aralin 3 Pagsulat ng Replektibong Sanaysay	82
Aralin 4 Paglikha ng Nakalarawang Sanaysay (<i>Pictorial Essay</i>)	92
Aralin 5 Pagsulat ng Lakbay-Sanaysay	101
Pangwakas na Gawain	116

Apendiks A.....	117
Apendiks B.....	120
Glosari	121
Bibliyografiya	124
Indeks	126

Indeks

A

- Abstrak**, 8
    Haba, 8
    Halimbawa ng, , 10, 11
- Kahalagahan**, 8
- Adyenda**, 24
    Haba, 26
    Halimbawa, 25,27
    Kahalagahan, 25
    Uri, 26
        Nagbibigay lamang ng impormasyon, 26
        Kailangang tugunan, 26
“**Adyenda para sa Buwan ng Wika**,” 27

B

- Balangkas** ng pag-aaral, 42-43
- Bionote**,
    Tingnan Tala sa may-akda
“**Biyaya ng Dalampasigan**,” 97
- Buod**, 13
    Haba, 14
    Halimbawa, 14-15
    Kahalagahan, 13

C

- Caption**, 95
Close up, 96

D

- Detalyeng larawan**, 96

E

- Eksena**, 95
Emosyon, 95

H

- Halaga** ng pag-aaral, 41

I

- “**Ibasura ang Mining Act of 1995**,” 75-76
- Impormasyon**, 95
“**Ipagtanggol ang Tagumpay ng Wikang Filipino, Tutulan ang Pagbabalik ng Ingles Bilang Pangunahing Wikang Panturo**,” 77-79

K

- Katitikan**, 30
    Haba, 31
    Halimbawa ng, 31-32,33-35
    Kahalagahan, 30-31
    Paalala sa pagtatala ng, 36
    Kuwento, 95

L

- Lakbay-sanaysay**, 101-102
Ang pagbabahagi sa, 103-104
Dahilan sa pagsusulat ng, 102
    Halimbawa ng, 107-111
Masining at makabuluhang pagbabahagi, 104-107
Mga paraan ng paglalakbay, 102-103

- Larawan** ng tao, 95-96

- “**Laruan**,” 83-84

- Layunin** sa pag-aaral, 40-41

- “**Lilip**,” 87-88

M

- “**Mangangagas: Mga Tradisyonal na Manggagamot sa Brgy. Bantog, Calepaan, Domanpot at Sobol sa Munisipalidad ng**

Asingan, Pangasinan," 10
Metodolohiya o paraan ng pag-aaral, 43
"Mga Hilig Basahing Literatura ng mga Mag-aaral sa Grade 11 ng Paaralang Apolinario Mabini," 9
"Mga Susi sa Paglalakbay sa Tagumpay: Mahahalagang Prinsipyo mula kina Stephen Covey at Nathaniel Branden," 16-19

N

Nakalarawang sanaysay, 92
Elemento ng, 95-96
Caption, 95
Emosyon, 95
Impormasyon, 95
Kuwento, 95
Mga uri ng larawan, 95-96
Close up, 96
Detalyeng larawan, 96
Eksena, 95
Larawan ng tao, 95
Panghuling larawan, 96
Pangunahing larawan, 95
Signature photo, 96
Halaga ng pagkukuwento sa, 93
Halimbawa ng, 97
Popularidad ng, 92-93
Proseso ng paglikha, 93-95
Noli me Tangere, 15

O

"Ozone Water Treatment Seminar Abstract," 11

P

"Pambansang Wika at ang Isyu ng Intelektuwalisasyon," 67-69
Panghuling larawan, 96
Pangunahing larawan, 95
Panukalang proyekto, 39-40
    Bahagi, 40-44
Balangkas ng pag-aaral, 42-43
Bibliograpiya, 52

Halaga ng pag-aaral, 41-42
Layunin sa pag-aaral, 41
Metodolohiya o paraan ng pag-aaral, 43
Rebyu ng kaugnay na pag-aaral, 42
Suliranin sa pag-aaral, 42

Talaan ng gawain, 43-44

Tentatibong pamagat, 40

Tentatibong sanggunian, 44

Halimbawa ng, 45-55

Kahalagahan, 40

Photo Essay

Tingnan Nakalarawang sanaysay

Pictorial Essay

Tingnan Nakalarawang sanaysay

Posisyong Papel, 74

Estruktura, 74

Haba, 74

Halimbawa ng, 75-76, 77-79

Kahalagahan, 74

"Pulong ng Larangan ng Panitikan," 31-32

R

Rebyu ng kaugnay na pag-aaral, 42

Replektibong sanaysay, 82

Kahalagahan, 82-83

Haba, 83

Halimbawa ng, 83-84; 85-87; 87-88

"Restawran sa Cubao", 85-87

"Return Flight," 107-111

S

Signature photo, 96

Sintesis, 13

Haba, 14

Halimbawa, 16-19

Kahalagahan, 13

"Sosyo-ekonomikong Adyenda ng Pilipinas," 25

Suliranin sa pag-aaral, 42

T

Tala sa May-akda, 2

Halimbawa ng, 3, 4-5

Uri

Mahabang uri, 4

Maikling uri, 3

Talaan ng gawain, 43-44

“Talaban ng Larawan at Titik Panunuri
sa mga Biswal na Adaptasyon ng Noli Me
Tangere,” 45-55

Talumpati, 60-61

Anyo, 62-63

Bahagi, 64-65

Katawan, 64

Kongklusyon, 65

Simula, 64

Halimbawa ng, 67-69

Kasaysayan ng, 61-62

Pagsulat ng, 65-66

Sa Kasaysayan, 61-62

Uri, 62-64

Brindis, 63

Impormatibong talumpati, 63

Luksampati, 63

Talumpati ng pag-aalay, 63

Talumpati ng pagtanggap, 62

Talumpati sa pagtatapos, 62

Talumpati ng pamamaalam, 63

Talumpating naglalahad, 63

Talumpating mapanghikayat, 63-64

Talumpating mapang-aliw, 64

Tentatibong pamagat, 40

Tentatibong sanggunian, 44

Timetable o Talaan ng gawain, 43-44

“The 7 Habits of Highly Effective People,” 14-15